

[Knuud Nielsen.]

om miljøbeskyttelse. Denne stivhed i opdelingen i afgrænsede enkeltfag er blevet kritiseret, og samtidig er der fra lærerside blevet klaget over den stadige opdukken af nye områder og emner, der skal indgå i undervisningen, hvilket har skabt den såkaldte fagtrængsel. Jeg kunne godt ønske, at der var sket større omvæltninger med hensyn til opbrydning af stive faggrænser, tværfagligt samarbejde, faggruppering, fagintegration osv., men må erkende, at grundlaget herfor næppe er til stede i dag. Det vil endnu kræve et omfattende forsøgs- og udviklingsarbejde, som der jo også er åbnet mulighed for i lovforslaget. Jeg håber, at disse muligheder vil blive udnyttet. Hertil kommer, at en omfattende fagintegration vil nødvendig gøre en omlægning af læreruddannelsen og en vidtgående omskoling af de nuværende lærerkræfter. Jeg tror derfor, det er klogt, at lovforslaget på dette punkt ikke går videre, end det gør.

Et enkelt fag, kristendomskundskab, kan give anledning til en enkelt kommentar. Når det understreges, at kristendomsundervisningen nu skal være kundskabsmeddelende og ikke må være forkyndende, var det vel egentlig naturligt, at fritagelsesmuligheden bortfaldt, når man tager kristendommens betydning som en meget væsentlig del af vort kulturgrundlag i betragtning. Det fremgår af kristendomsundervisningskommissionens betænkning, at en umiddelbar og konsekvent ophævelse af fritagelsesmuligheden formentlig ville virke chokerende i vide kredse, idet der her er tale om et stærkt følelsesladet område, hvor en vis frihed forventes, i hvert fald så længe fagets karakter af kundskabsfag ikke er almindeligt erkendt. Kommissionen fandt alligevel en principiel indskrænkning allerede nu af fritagelsesmuligheden rigtig. Til trods herfor giver lovforslaget fritagelsesmulighed for alle. Jeg forstår, at dette gøres for at undgå diskrimination, og det må man naturligvis acceptere, men fritagelsen gøres afhængig af, at forældremyndighedens indehaver skriftligt over for skolens leder erklærer selv at ville sørge for denne undervisning. Uanset den logik, der muligvis under henvisning til fagets kundskabsmeddelende karakter kan ligge i kravet om en sådan erklæring, finder jeg det forkert. Hvordan har

man tænkt sig at kontrollere, at forældremyndighedens indehaver har forudsætningerne for at undervise i faget og rent faktisk opfylder sin forpligtelse? Jeg mener, at denne forpligtende erklæring bør ud af lovforslaget. Den indebærer efter min opfattelse nærmest en opfordring til ukristelig uærlighed, og den vil i hvert fald ikke være med til at styrke respekten for forpligtende erklæringer i almindelighed.

Et af de mest debatterede punkter i lovforslaget har været afskaffelsen af eksaminer og karakterer i folkeskolen. Personlig er jeg ikke i tvivl om, at afskaffelsen af karakterer og eksaminer vil betyde en forbedring af arbejdsklimaet i skolen og være til gavn for undervisningen. Det må vel erkendes, at karakterer og eksaminer i mange tilfælde er blevet benyttet som en pisk over nakken eller en gulerod foran næsen. Jeg mener, at sådanne instrumenter ikke hører hjemme i moderne pædagogik, der råder over bedre motivationsmidler.

I forbindelse med dette spørgsmål må de meget positive udtalelser, der er fremkommet fra repræsentanter for de vigtigste overliggende uddannelsessystemer, veje tungt. Det drejer sig om Gymnasieskolernes Lærerforening, Handelsskolernes Lærerforening og Teknisk Lærerforening.

Der skal ved hver skole være mindst én klasse for hvert af de klassetrin, der undervises i i skolen. Herfra kan amtsrådet dog i særlige tilfælde dispensere. Jeg håber, at denne dispensationsadgang vil blive administreret med stor forsigtighed, og jeg går ud fra, at ministeriet for at sikre en nogenlunde ensartet behandling vil fastsætte visse generelle dispensationsregler. Fuld årgangsdeling bør gennemføres, hvor det overhovedet er muligt. At man i øsamfund kan være nødt til at opretholde ikke-årgangsdelte skoler må accepteres, men andre steder, hvor problemerne kan klares ved en transportordning, kan det ikke være anbefalelsværdigt.

Lovforslaget giver kommunerne større muligheder for ud fra pædagogiske overvejelser at bevare de små skoler, hvis det ønskes. De små skoler synes i dag for nogle mennesker at være omgivet af et måske lidt for romantisk skær. Jeg tror, der er grund til at være opmærksom på, at det er børnenes uddannelse, der må være afgørende. Skolerne må være af en sådan størrelse, at